

EXERCITATIO JURIDICA

De

PVPILLO

INFANTE MAIORE,

QUAM

JOVA JUVANTE,

Sub

Moderamine

VIRI

*Nobilissimi, Amplissimi, Consultissimi,
atque Excellentissimi*

DN. JOHANN - MELCHIORIS SUSENSIS

J. U. D. & in Inclita Argentoratensium Universitate
Inst. Imperial. Professoris Ordinarij Famigeratissimi,
Patroni, Fautoris & Præceptoris sui omni Honoris ac
observantiæ titulo ætatem deve-
nerandi.

SOLENNI Eruditorum ventilationi exponet

FRIDERICUS DECKHERR, Argentorat.
Aut. & Resp.

Ad diem 20. Mensis Martij

§§§§§§§§§§

ARGENTORATI

Typis JOHANNIS WELPERI.

M. DC. LXV.

87

14

1665/13.

I.

C. B. D.
DISPUTATIONIS

De
PUPILLO INFANTE MAIORE,
Proæmium.

Miserabilem omnino esse Pupillorum conditionem, ut quorum ætas imbecilla, imperita, & multorum insidiis & captio- nibus est exposita, patet ex l. 2. *D. de minor. & t. t. C. quando Imperat. int. pupill. vel alias miserab. pers. cogn.* Qua in Consti- tutione Imperator Justinianus pro insigni animi sui humanitate, non tantum bene- volentiam suam, qua ejusmodi miseras personas, quales pupilli sunt, prosequitur, exponit, sed & omne auxilium & subsidi- um, quo miseriam eorum sublevaret, juxta præceptum Divinæ Majestatis Exod. cap. 22. v. 22. promittit, & ceteros, præsertim Legisla-

A

gislatores, ut idem facerent, adhortatur in *Nov. 72*. Imitatus in hoc *Sacratifs*. Imperat. Divum Severum, qui Imperatorij quoque muneris hoc esse censuit, & omnem se rationem adhibere subveniendis Pupillis, quia ad curam publicam pertinet, rescripsit in *l. 2. §. 2. D. qui pet. tut.* Multa itaque Legumlatores in favorem eorum, ut qui ob lubricum ætatis sibi ipsis prospicere nequeunt, pie & utiliter introduxerunt, quos, ut aliqua ex parte imitaret, constitui & ipse *de Pupillis, eorumque jure & Privilegijs*, ea quæ hinc inde in jure Civili diffusa sunt, colligere, & Disputationis publicæ loco proponere. Quoniam verò *Materiæ* amplitudo, si omnium pupillorum jura recensere voluisssem, latius sese extensura videbatur, quam ut instituti ratio ferret, ideoque *Generalia* quædam, omnium Pupillorum communia, præmissi, Jura postmodum *specialia Pupillorum Infantia majorum*, accuratiori tractatione subjecturus: sperans non inutilem operam in tam pia & necessaria juris parte me collocaturum, quod, ut fiat, Deum Ter. Opt. Max. enixe oro atque obsecro.

Thesis I.

UT autem convenienti ordine ingrediar, prius examinanda est nominis ratio, ubi statim occurrat vocabuli Pupilli *Etymologia*. Videtur autem illud derivari à verbo *Pupus*, quod apud veteres Puerum, item *Pupa*, quod Puellam significabat, ut in illo Martial, *Epigram. lib. 4.*

Dicit se vetulam cum sit Carelia Pupa,

Pupam se dicit Gellia, cum sit anus.

Et abusive etiam pro imagunculis illis puellaribus, quibus virgines in prima pueritia lustrare solebant, donec pubertati vicinæ, eas Veneri offerrent, accipiebatur, quas etiamnum nostro idiomate *Puppen* vulgò vocari videmus; donec tandem, in Scholasticorum recepta vox *Pupilli*, ad eos tantum, qui *Parentibus orbari, in potestate tutoria essent*, restringeretur.

II.

Pergimus ad *Homonymiam* vocabuli pupilli, quod sumitur I. *Latissime*, pro pubere minore *l. 20. de Rit. Nupt. l. 15. de Spons. II. Late*, pro quovis Impubere, sive Patrem habeat, sive non, ut in *l. 18. in f. C. de Iur. delib. l. 26. de Iurejur. l. 14. §. 2. de Verb. Obl. l. 4. C. de serv. necess. her. inst.* sicut e contra impuberis vox in specie pro pupillo accipitur, *ll. d. seq. all. III. Stricte*, pro Impubere in potestate tutoris existente, quæ significatio Juridica, & huius loci propria. Pupillus vero non appellatur is, qui in utero est, *l. 161. D. de verb. sign. cum vix animal, nedum persona esse existimetur, sed spes tantum animalis, & ideo in l. 239. D. de verb. sign. per impuberem, & per consequens jam natum, definitur. Goedd. ad h. l. n. 3.*

A 2

III.

III. Absolvitur nominis examinatio, *Synonymiā & Paronymiā*: illam quod attinet, diximus. th. præc. poni aliquando pro Pupillo impuberem, tanquam genus pro specie, ut in l. 6. D. de Legit. tut. l. 1. §. 4. de Successor. Edict. Item Minorem. l. 2. C. quand. mul. tut. off. fung. Auth. Minoris. C. qui dare tut. Nov. 72. præf Germanis dicitur ein Weistling/ Pfliegkind/ Vogtskind/ Schard. Lex. Iur. Gallis, un orfelin, ou Pupille. Italis, un orfano, ò Pupillo. Hac consideratur in vocabulis Pupillariter & Pupillaris à Pupillo descendentibus. Hoc tribuitur in jure vel *Ætati* Pupillorū, quæ finitur anno 14. in masc. & 12. in foem. l. 16. D. de Iure fisci. l. 7. C. de Impub. & al. subst. l. 3. C. de Præsc. 30. vel. 40. annor. vel *Tabulis*, l. 38. in f. D. de vulg. & pup. subst. vel *Testamento*, l. 8. §. 5. de Inoff. test. vel *Substitutioni*, quæ fit liberis impuberibus in eum casum, si ante pubertatis annos decesserint, l. 2. de Vulg. & Pup. subst. Item *Rebus* pupillorum, l. 5. §. 14. D. de reb. eor. qui sub tute.

IV.

Expōsita jam ὀνοματολογία, ad πραγματολογίαν progredior, & Primo quidem ad *Definitionem*. Definitur autem Pupillus in l. 239. D. de verb. sign. *Quicum Impubes est, desit in potestate Patris esse, morte, vel emancipatione.* Ponitur in hac Definitione loco generis *Impubes*, & recte, omnem enim pupillum Impuberem videmus. pr. Inst. quib. mod. tut. fin. non vero omnem impuberem pupillum esse ex eo deprehendimus, quod impubes
divida-

dividatur in eum qui est in potestate vel Domini. l. 14. ad SCtum Syll. vel patris; & eum qui sui juris est, sive in pupillum & filium famil, l. 18. Cod. de jur. delib. Differentiæ loco ponitur, *desit in potestate patris esse, morte, vel emancipatione.* Mortem hic intelligimus, tum patris naturalem, *pr. Inst. quib. mod. jus. patr. potest. solvit.* tum civilem, §. 3. d. t. An etiam ipsius filij? Et quidem cum impubes per mortem naturalem homo esse desinat, superflua erit de illa quæstio: Mortem Civilem quod attinet, v. g. Captivitatem, vel Deportationem, (v. C. I. A. de tutel. §. 12.) desinit quidem esse pupillus, §. 1. l. quib. mod. tut. fin. sed non desinit esse impubes, d. l. 14. ad SCtum Syll. An autem his duobus modis tantum ex filio fiat Pupillus dubitari posset? quod affirmatur.

V.

Divisionem quod attinet, comm. Dd. ex gradibus ætatis distinguunt pupillum, in Infantem, infantiæ proximum, & Pubertati proximum. Pupillus infans est *persona septem annis minor*, l. 18. pr. C. de jur. delib. l. 1. §. 2. de adm. tut. Aliter Hunnius, lib. 1. Resolut. rr. 4. quæst. 16. qui putat infantem esse eum, qui non intelligit & quod dicitur, & quod agitur, sensu scil. juris. Aliter etiam Ant. Faber, *Tut. pr. lib. 1. 12. pr. 6. illat. 8. p. m. 813. & seqq.* qui putat infantem esse eum qui fari non possit, sive annis. 7. major, sive minor sit, quem refellit Consult. Dn. D. Georg. Rudolph. Affinis honor. *in Diss. sua inaug. de lure infanum*, §. 13. 14. 15. & seqq. quo me brevitatis causa remitto: hoc unicum addens, Pupilli infantis nullam me agnoscere subdivisionem; quamvis

enim sunt, qui diversas quoque infantiae aetates distinguant, v. g. tempus ambulandi, dentitionis, vocis asperioris, & expeditae locutionis, &c. quia tamen eae in sensu juris nullum effectum habent, merito eas omitto.

VI.

Pupillus infantiae proximus definitur ab Hunnio *loc. cit.* quod talis sit persona, quae quod dicitur quidem intelligit, non tamen quod agitur satis perspectum habet, *l. 9. de acq. vel om. hered.* & vicissim Pubertati proximus est is, qui intelligit, & quod dicitur, & quod agitur, *res. in l. 14. ad Scrum Syll.* verum quonam aetatis anno tales judicentur, gravissime inter Dd. controversi videmus. Videatur Magnif. & Consultifs. Dn. Dr. Rebhan, Patronus, Praeceptor, atque Promotor meus omni honoris ac observantiae titulo aetatem colendus, in *Hodegeta Juris p. m. 494. & seqq.* Antequam autem ad examen hujus quaestiones me accingam, illud obiter monendum, inter infantiae & pubertati proximos non dari effectum juris aliquod tempus intermedium, sed a quo tempore quis desinit esse infantiae proximus, ab eo incipere pro proximo pubertati haberi, nec statuendum infantiae proximum dici istum, qui per annum v. c. infantiam excessit: Pubertati proximum, qui ultimum pubertatis agit annum, & consequenter ab anno 8. usque ad complementum anni 13. neque pro infantiae, neque pubertati proximo haberi; silentibus enim legibus & rationibus, merito nos quoque subsistimus.

VII.

His ita praemissis, diversas quasdam Dd. opiniones

7.

nes referam; *Prima* est eorum, qui putant omnem eum esse infantia proximum, qui infantiam excessit, nec tamen pubes est, §. 9. *l. de inut. stip. l. 1. §. 2. D. de adm. tut. & contra*, cum esse Pubertati proximum, qui ad pubertatem accessit, i. e. quando masculus jamjam annum aetatis 14. foemina 12. abolverunt & seqq. attigerunt: Verum hanc sententiam absurdam esse, vel ex eo apparet, quod hac ratione proximus pubertati, jam esset pubes, non impubes, & consequenter impubertatis non tres, sed duo tantum gradus essent, contra §. 9. *l. de inut. stip. §. 18. de Obl. qua ex del. nasc. l. 23. de furt. neque sequitur quem admodum dicimus, illum infantia proximum, qui infantiam excessit: est enim inter hæc diversissima ratio; nam ubi de pubertati proximo agitur, non quaeritur an sit pubes, sed an futurus sit pubes; at cum de infantia proximo agitur, nõ quaeritur utrum sit infans, sed an desierit esse, ut uterque sub impubere comprehendatur.*

VIII.

*Alter*a opinio est priori contraria, ubi statuunt, pubertati proximum esse omnem illum, qui infantiam sive septennium excessit: utuntur hac ratione, quod pubertati proximus sit is, qui doli est capax, *l. 23. de furt. l. 26. de jurejur. l. 4. §. 26. v. denique. D. de dol. mal. & met. exc.* Doli autem capacem septennio majorem esse. *aff. c. 1. X. de delict. puer.* Verum hæc quoque sententia eodem vitio, quo superior laborat, cum hac ratione duo tantum Impubertatis gradus constituerentur: nec conceditur simpliciter cum qui 7. annos excessit, esse doli capacem, sed eum tantum, qui pubertati proximus est, *d. §. 9. l. de inut. stipul.*

IX.

Tertia quoque opinio eorum, qui putant proximum pubertati esse illum, cui ad plenam pubertatem sex menses restant, erronea est; utuntur quidem pro stabilienda hac sua sententia, textu, ut putant, expresso l. 17. D. de excus. tut. ubi hæc habentur verba: nam si priorum pupillorum ætas prope pubertatem sit, ita ut semestre tantum tempus reliquum futurum &c. ex quo colligendum esse arbitrantur, eum solum prope pubertatem esse dici, qui ultimum semestre anni 13. attingit. Urgent similiter terminum prope in jure nostro semestre tempus denotare, d. l. 17. l. 13. §. 2. C. de Judic. sed facilis est responsio, si attendatur, Jcto in d. l. 17. non fuisse propositum ætatem pubertati proximam definire, sed hoc tantum decidere, an is, qui tria habet tutelæ onera, si una prope finem sit, propter ætatem pupilli quarta sit onerandus? Ad quod responderet Jctus, non excusari, si brevi speretur tutelæ finis, v. g. si sex menses ab sint à pubertate pupilli; nec tamen inde licebit inferre, si is pubertati proximus est, cui sex tantum menses desunt, ergo non etiam is, cui longius tempus deest; liceret alias & sic inferre, proximus pubertati est, cui unicus dies deest, ad complendum annum 14. Ergo non is cui semestre tempus abest. Minus obstat d. l. 13. C. de Judic. cum ibi de pupillo pubertati proximo sermo non sit, nec inferre licebit, terminum prope in aliqua juris materia & imprimis Codice (ubi terminorum accurata acceptio rarius occurrit) restringi ad tempus semestre, ergo passim ita accipi; nam in alio quoque sensu verbum prope legitur in l. 95. §. 9. de solus. l. 41. D. de mort. caus.

caus. don. l. 5. §. 6. de re militari. l. 2. §. 3. de O. l. & alibi passim.

X.

Quarta vix responcionem meretur, quando ex l. 3. in f. D. de lib. exhib. quidam inferunt, pubertati proximum esse illum, qui tribus diebus à pubertate distat, quippe cum ibi ne verbum quidem de tribus diebus reperiatur: prætextatum autem pro pubertati proximo accipere, & confundere, insignis est incitiua, quippe quod prætextatus esse desinat anno 16. demum finito, & 17. inchoato: imo si textus iste de pubertati proximo exaudiendus esset, hoc absurdum eveniret, ut ipse pubes non impubes hoc nomine veniret. v. b. 7. & 8.

XI.

In tanta opinionum varietate Quinto loco reperiuntur, qui ad arbitrium iudicis confugiunt, eique totam rem decidendam relinquunt, hoc fundamento nixi, quod à iudicis arbitrio pendere debeat id, quod in iure nostro decisum non est, l. 1. in f. D. de Iur. Delib. In primis cum non sit omnium regionum eadem conditio, sed in una citius, in altera serius homines pubescant, &c. sed nec hæc subsistit sententia si advertamus illud non minus pro deciso habendum, quod ex iure per bonam consequentiam deduci potest, quam quod verbis expressis deciditur. l. 12. & 13. D. de legib. Nec hoc casu recurrendum est, ad regionum conditionem, cum potius spectandum sit quid plerumque fiat, l. 3. & 4. D. de leg. idque eo magis in hoc casu, ubi pubertatis tempus definitum est. pr. l. quib. mod. int. fin.

B

XII.

10.

XII.

3
19
13
16
7

Superest ut meam quoque sententiam exponam, qua in parte mediam viam eligens, tutissimum me fore arbitror, si statuam medium inter infantiam & pubertatem tempus, septem annorum in masculo, & quinque in foeminis ita dividi oportere, ut dimidium cedat proximis infantiae, reliquum tempus proximis pubertati, hoc sensu, ut masculus impubes ab anno 7. impleto, usque ad annum decimum & dimidium, proximus infantiae, de hinc usque annum 14. impletum, pubertati proximus habeatur, foemina vero usque ad annum nonum & decimum, proxima infantiae, & postea pubertati proxima judicetur, quae sententia utpote media merito amplectenda; §. ult. l. de vulg. subst. & nullis partibus expressis, aequales praesumuntur, §. 8. l. de hered. inst. fac. §. f. l. quib. ex caus. manum. non lic. ubi mediam Justinianus viam eligit. Hancque nostram sententiam tuetur Magnif. Dn. Dr. Rebhan. in Hodeg. pag. 496. Locamer. in Nov. ad §. 9. Inst. de inutil. stip. Hunn. l. 1. resol. tr. 4. quest. 16. in f. eamque in praxi observari testatur Gomez. 3. variar. resol. t. n. 57. & plures alii.

XIII.

Lubet hic quærare, si contingeret impuberem circa terminum anni 10. & dimidii, vel contrahere vel delinquere, an tunc pro infantiae an pubertati proximo habendus sit, nec ne? Quo casu distinguo, utrum agamus de ejusmodi pupilli favore & commodo, & tum eum pro pubertati proximo habebimus, arg. l. 5. D. de Testam. pr. Inst. de Aush. tut. An vero tendat ad pupilli incommodum & poenam, ut in delictis, tum eum pro infantiae proximo judicabimus.

H.

mus, arg. l. 42. D. de pen. l. 3. D. de hū, qua in test. de
lent.

XIV.

Cum nimis diu circa divisionem memoratum
esse deprehendam, properandum mihi nunc est, ad
explicationem jurium pupillarium: Commodissima
autem tractandi methodus ea videbitur, si pupilli,
jura primo generaliter, deinde specialiter, ex triplici
juris objecto, personarum, rerum, & actionum, exa-
minarem.

XV.

In consideratione *Generali* apparet pupillos esse
miserabiles personas. *cc. C. quand. imp. int. pup. vel al.*
mis. pers. cognosc. tum propter iudicium quod vel om-
nino nullum habere creduntur. l. 1. §. 3. l. 31. §. 2. D. de
A. vel A.P. §. 9. l. de inur. stip. l. 14. ad *SCtum Syllan.* quo
respectu etiam furiosis comparantur. l. 5. §. 2. D. ad
L. Aquil. l. 22. §. 2. D. quib. ex caus. maj. l. 9. de A. vel. O. H.
vel saltem rebus gerendis insufficientis. d. §. 9. l. 14. ad
SCt. Syll. arg. pr. l. de Curat. l. 1. de Minor. cujus respec-
tu multorum insidiis subjecti dicuntur. *all. ll. tum,*
quod sibi ipsis, corpori pura, vitæq; necessitatibus,
prospicere, contrahere, bona sua administrare, se
suaque tueri non valeant, l. 7. D. de curat. furios. §. pen.
de *Attil. tut.* §. 1. 2. l. de *tusel.* Inde permoti Legum-
latores largissimis eos beneficiis cumularunt, d. l. 1.
pr. de Minor. Prospexerunt enim illis de tutoribus,
qui eorum vitam, corpus, & bona defenderent, d. l. 7. d.
§. 1. 2. l. de *tusel.* cum non modo parentibus & Magi-
stratibus potestatem tutorum dandorum concesserunt.
cc. de Test. tut. cc. de tut. dat. sed etiam agnatos ad
legitimam tutelam vocarunt. *cc. D. de legit. tut. cc. l.*
de le.

de legit. agnat. tutel. & si contingeret libertos, matrem, agnatos, cognatosque, ad tutelam gerendam minus idoneos esse, illis ipsi tamen, ut alios tutores petent, aliquando sub gravi poena corporali, l. 2. §. 1. D. qui pet. tut. aliquando sub comminatione amittendæ hæreditatis injunxerunt, l. 2. §. 23. ad SCtum Tertull. l. 2. §. 2. D. qui pet. tut. l. f. §. 3. ibid.

XVI.

Tutoribus ita constitutis imposuerunt, ut pupillis de alimentis, quorum nomine veniunt cibus, & potus, habitatio, vestes, l. 43. 44. *de verb. sign. l. f. de alim. leg. aliaque necessaria, l. 5. §. 12. de agnosc. & alend. lib.* imò & informatio venit, l. 2. *C. de Alim. pup. prest. prospiciant, vel ex bonis pupillorum propriis, et. C. de alim. pup. prest. et. D. ubi pupill. educ. §. 10. Inst. de susp. tut. vel talia à patre emancipatore exigant, l. 5. §. 1. D. de agnosc. & alend. lib. vel à matre, d. l. 5. §. 4. d. t. & in subsidium deficientibus aliis remediis educandi alendique, Orphanotrophia, Brephorotrophia, & Brochotrophia ipsis assignarunt, l. 17. §. 2. l. 19. l. 22. 23. *C. de SS. Eccles. l. 32. 35. 42. §. 6. 9. l. 46. pr. §. 1. 9. C. de Episc. & Cler.**

XVII.

Tutoribus ulterius injunctum est, ut bona pupilli probe & fideliter administrarent, *et. D. de adm. & peric. tut. eoque nomine caveant, tum juramento, l. 27. C. de Episc. aud. l. f. §. 5. 6. Cod. de curat. fur. tum satisfatione, et. D. de satisf. tut. tum legali Hypotheca, l. 20. de admin. tut. l. un. §. 1. de rei ux. act. quæ administratio consistit in agendo, l. 56. §. 4. de furt. Defendendo, l. 1. §. 2. 3. D. admin. & peric. tut. Acquirendo, l. 1. §. 20. D. de A. P. l. 65. §. 3. ad SCtum Trebell. Contrahendo, l. 22.*

*l. 22. de admin. & peric. tut. vel Autoritatem pupill-
lis, si tantæ ætatis sint, ut aliquem intellectum habe-
ant, præstando, l. 1. §. 2. de adm. tut. et, l. & D. de
Auth. tut. In eaque administratione dolum, latam,
levemque culpam præsent, l. 20. C. de neg. gest. deque
omni administratione rationem reddant, §. ult. de
Atilian. tut. & reliqua solvant, ad quam præstandam
ex quasi contractu obligantur, §. 2. l. de Obl. que quas.
ex contr. nasc. & tutelæ iudicio tenentur, d. §. 2. & it.
D. de tutel. & ration. distrab.*

XVIII.

Et hæc quidem ordinaria data sunt pupillis reme-
dia, verum extraordinariis etiam gaudent beneficiis :
tributum enim illis est beneficium Restitutionis in
integrum, quæ est remedium extraordinarium, l. 7.
§. 1. de in Int. rest. l. 3. C. de iur. resp. quo Magistratus
naturalem æquitatem secutus, l. 1. l. 7. §. 1. D. d. i. tute-
lam minorum, (quorum nomine pupillos contine-
ri certissimum est, arg. rubr. D. quand. ex fact. tut. min.
agere vel conveniri poss. Cujac. ibid.) suscepit, eosque,
si ob ætatis fragile & lubricum consilium, l. 1. de rest.
in integr. l. 1. D. de minor. in captionem vel læsionem
incidissent, in eum statum in quo ante læsionem
erant, causa cognita, l. 13. 16. pr. l. 24. §. 5. de Minor.
reponit, l. 24. §. 4. de minor. quo remedio quamvis
si sine tutoribus contraxissent pupilli, opus non ha-
beant, cum contractus sit ipso iure nullus, si non
sunt locupletiores facti, l. 16. pr. d. i. salubriter ta-
men eo utuntur, si cum tutoris auctoritate contra-
xissent, l. 1. & 2. C. si tut. vel curat. interven. Coll. Jur.
Arg. de Minor. §. 3.

XIX.

His ita delibatis pupilli jura secundum primum
B 3 juris

juris objectum *conditionem scil. persona* examinanda duxi: Cum autem homines ex personarum jure dividantur in liberos & servos, ingenuos & libertinos, cives & peregrinos, patres & filios familias, item, quod vel in tutela vel in cura sint, vel neutro jure teneantur, de singulis accuratius deliberandum: & I. quidem omnem Pupillum *liberum esse* oportere firmiter statuendum, §. 1. *I. quib. mod. tut. fin.* id quod tum ex definitione pupilli superius allata, tum ex aliis juris textibus, & rationibus colligitur, fac. §. 1. *I. de Tutel.* quamvis enim impubes servus esse possit, *L. 14. ad Scf. Syll.* de Pupillo tamen idem juris non est, nam perpetua inter hæc in potestate Patria, Dominica, & Tutoria esse, contrarietas est, ita ut neuter sub utraque esse simul possit, nec duæ ejusmodi qualitates in uno subiecto concurrant, sed posita una removeretur altera: quod si tamen dubitetur utrum impubes sit filius familias, an servus, interim pro libero habebitur, & pro pupillo, *L. 1. §. 1. & §. de Carb. Edict.* Libertinus vero, quin pupillus esse possit, non dubitatur, arg. *tt. I. de leg. Patron. sus.*

XX.

Deinde *Civem Romanum esse* pupillum debere, nemo est qui dubitat, §. 1. *I. quib. mod. tut. fin.* cum jura pupillaria quamvis ex naturali ratione aliqua sint inventa, §. 6. *I. de Assil. tut.* Jure Civili tamen ea in formam redacta sunt, §. 1. *Inst. de tutel. Locam. ibid. in verb. Civilis.* add. *d. §. 6.* Tertio *sui juris ut sit*, necesse est: *pr. Inst. de tutel.* cessat enim pupillaris qualitas, si vel in naturalis patris potestate reperitur, *d. pr. vel per arrogationem in patris adoptantis potestatem transeat, §. 1. I. quibus, mod. tut. fin.* sane ubi pendet jus patriæ

patriæ potestatis, tum liberos interim pupillorum loco haberi non dubito, cujus certitudinem eventus probat, §. 5. *quib. mod. jus pat. potest. solv. junct. l. ult. §. 2. C. de sentent. pass. & rest.* Quarto pupillum in tutela esse debere existimo, arg. et. *qui per. tut. & ubi per. §. 6. Inst. de Attil. tut. §. 1. Inst. de tutel.* Quamvis enim contingere posset, ut tutorem per aliquod temporis momentum non habeat, *l. 18. Inf. C. de jure delib. v. g. remoto, vel mortuo tutore, statim tamen petendus est alius, eique constituendus. §. 6. ad SCum Terry.* vel ubi periculum esset in mora, ipse prætor tutoris officio fungitur, *d. l. 18. Inf. C. de jur. delib. & quamvis contingere posset, ut pupillo curator quoque dandus esset, §. 5. Inst. de Curator. §. ult. 1. de Attil. tut.* non tamen per hoc tutela finitur, sed potius talis curator tutori adjungitur, *dd. §§. N. 72. c. 1. 2.*

XXI.

Uterius sciendum Pupillum alios in potestate patriæ habere non posse, tum quia adoptare non potest, §. 4. *1. de Adopt. quamvis ipsemet recte arrogari. & ita pupillaris qualitas tolli possit, §. 3. Inst. de Adopt. junct. §. 1. Inst. quib. mod. tutel. fin.* tum quod nec nuptias contrahere possit, *pr. l. de pat. pot.* quamvis sponsalia recte contrahat, *l. 14. de spons. nec oblit. l. 1. C. de nupt.* in qua de pupillis, nuptias contrahere posse, prædicari videtur, verum textum istum de futuris tantum nuptiis intelligendum esse non modo Juris analogia, sed & ipsa verba *futuro marito* ostendunt. Similiter nihil movent *l. 13. D. de spons. l. 20. D. de rit. nupt. abusive enim ibi terminus, pupilli accipi, pro ea qua olim fuit pupilla, necesse est, §. ult. 1. de Attil. Tut.* quod si concederetur, filium naturalem impuberem habere posse, *malitia*

litia atatem supplente, legitimus tamen non erit, *pr. junct. §. 12. l. de Nupt.* In Potestate alias habere, & apud Consilium justa ex causa manumittere potest, §. 4. *l. quib. ex caus. man. non. lic.* non tamen tutor erit neque testamentarius, neque legitimus, neque datus, §. 2. *l. qui test. tut. dar. poss. l. 8. D. de legit. tut. l. 13. de excus. tut. & pari ratione nec curator esse poterit d. §. 13.*

XXII.

Pergo ad secundum juris objectum, *Res* nimirum: Cujus respectu quaeritur, an Possessionem, Dominium, vel aliud jus in re, Pupillus vel habere vel acquirere possit? Quod utrumque affirmo: Nam quod Dominium habere possit, & Dominus rerum in commercio constitutarum esse, & possidere possit, patet ex *l. 32. pr. de acquir. Possess. l. 1. §. 2. l. 3. pr. & §. ult. & et. D. de rebus eor. qui sub. tut. vel cur. etiam per servum, d. l. 32. in f. videatur Honorandus Dn. Parens in comm. ad legem 37. D. de acquir. vel amitt. poss. th. 129. num. 3.* similiter etiam sine tutoris autoritate Dominium perfectum ex causis lucrativis acquirit, *pr. l. de Auth. tut. §. ult. vers. at ex contrario. Inst. quib. alien. lic. vel non. l. 11. D. de Acq. Rev. Dom. & possessionem l. 1. §. 3. l. 32. §. 2. de Acq. Poss.* multo magis cum tutoris autoritate dominium nanciscitur, & possessionem §. 1. *l. de Auth. tut. d. l. 1. §. 3. d. l. 32. §. 2. de Acq. Poss.* sed an tutor etiam non adhibito pupillo eidem vel Dominium vel possessionem acquirat, plus viderur habere dabit, propter regulam illam generalem, qua dicitur, quod per liberam personam alteri nihil acquiratur, §. 5. *Inst. per quas pers.* verum non obstante ea, dicimus, per tutorem acquiri pupillo etiã ignoranti, si ejus nomine quic-

quicquam emerit, vel alio modo acquisiverit, *l. 13. §. 1. D. de acq. rer. dom. Locam. ad d. §. 5. ad verb. procuratorem.* Placuit enim per liberam personam possessionem, & per hanc Dominium acquiri posse alteri, *d. §. 5. l. 20. §. ult. de acq. rer. dom.* Quid autem statuendum, si tutor aliquid suo nomine, sed ex pecunia pupillari emisset, an pupillo acquireret? quod ægo, jus tamen tacitæ hypothecæ pupillus in ista re habebit, *l. 7. qui pot. in pign. l. 3. de reb. eor. qui.* De acquirendo pignore expresso idem, quod de Dominio vel possessione acquirenda mihi est iudicium, *l. 11. §. 6. de pignorat. act. l. 2. per quas pers.*

XXIII.

Et hæc quidem de rebus singularibus: in Universitatibus acquirendis, plus est dubii. Nam Pupillus extranei hæreditatem (nam ubi suus hæres est, aditione opus non habet, cum ipso jure acquirat, *§. 2. l. de her. qual. & differ.*) etiam locupletem sine tutoris auctoritate acquirere nequit, *§. 1. l. de Auth. tut.* nec tutor poterat nomine pupilli adire, quia jure veteri actus erat legitimus, *l. 77. de R. I. quales per alium expediti nequeunt, l. 123. d. R. I. quamvis in bonorum possessione acquirenda secus fuerit, l. 65. §. 3. ad SCt. Trebell. l. 7. de jur. delib.* poterat tamen pupillus adire cum tutoris auctoritate, *§. 1. l. de Auth. tut. l. 18. inf. C. de jur. delib.*

XXIV.

In translatione rerum pupillarium plus difficultatis esse certum est: nam pupillus nullam rem sine tutoris auctoritate alienare potest, *§. f. l. quib. al. lic.* Imò nec cum tutoris Auctoritate, nisi res quæ servando servari non possunt, *l. 7. §. 1. de administ. tut. l. 22. Cod. eod.* Pecuniam autem in id impendat, ut Pupilli

pilli conditio melior fiat, puta si pro pecunia prædia emat, *l. 7. §. 3. D. d. t. si dotem det, l. 52. d. t. si præceptoribus salaria solvat, l. 12. §. 3. l. 13. §. 2. D. eod. res vero immobiles & præciosæ, quæ servari possunt, non aliter quàm cum decreto Magistratus alienari possunt, l. 1. §. 2. & tt. D. de reb. eor. qui sub. tut. vel cura. certis tamen dictis legibus casibus exceptis. Hæreditatem quoque & bonor. possessionem pupillus repudiare nequit sine tutoris Authoritate, *l. 5. C. de repud. her.* hoc tamen observandum, etiam si pupillus contra aditam hæreditatem restitutus fuisset, adhuc tamen ad abstinendum restitui posse, *l. 7. §. 9. ff. de Minor.**

XXV.

Videndum nunc erit, quæ sint jura pupillaria circa jura ad rem, sive obligationem constituendam: Ubi poni potest regula generalis. Pupillo, etiam sine tutoris Authoritate, alium majorem, ex quacunque causa, obligari posse, hac tamen distinctione adhibita, utrum contractus sit ex una parte obligatorius, an ab utraque: priori casu simpliciter quis obligatur pupillo, ut si quis ad stipulationem promittat pupillo, *pr. 1. de auctor. tut.* Posteriori vero ut in emptionibus venditionibus, locationibus, conductionibus, depositis, mandatis, & similibus, si adultus cum pupillo contrahat, ipse pupillus quidem adulto non obligatur, sed adultus obligatur pupillo, *d. pr. 1. de auctor. tut.* quod non hunc habet intellectum, ac si, v. g. pupillus sine tutoris authoritate vendens, rem venditam possit retinere, etiam non restituito precio; non enim cum damno alterius locupletari debet, quia pupillus ubi locupletior est factus, firmiter obligatur, *l. 5. pr. & §. 1. de auctor. tut.* sed ita intelligendum, ut pupil-

pupillus pro lubitu, à contractu, tanquam ipso jure nullo, impune recedere possit, *l. 16. pr. de min. facta hinc inde distinctione si locupletior factus sit, §. ult. cum ibi notat. à Locam. I. quib. mod. tollitur oblig.* Adultus vero, si pupillus vel tutor hoc exigit, contractum servare tenetur, cum ex ejus parte validus sit, *Locem. l. c. quod si tamen contigisset pupillum precium male expendisse, & ira locupletiozem factum non fuisse, etiam non restituito precio rem venditam retinebit, l. 25. §. 1. de cond. ind. fac. §. ult. vers. fin. a. aliter. l. quib. alien. lic. vel non.*

XXVI.

Econtra ex modo dictis constare poterit quomodo & quatenus pupillus obligetur adulto: Ubi distinctionem superius allatam repetimus: Pupillum nempe obligari semper ubi ex re actio venit, *l. 46. D. de obl. & act. l. 3. §. 4. l. 6. D. de neg. gest. sive si pupillus factus sit locupletior; l. 5. pr. & §. 1. D. de aush. eur. non obligari ubi locupletior factus non est, l. 25. §. 1. quana. dies leg.* Unde anceps inter Doctores nascitur quæstio, An Pupillus sine tutoris Autoritate contrahendo naturaliter obligetur? Affirmat in terminis *l. ult. de jurejur. l. 21. ad leg. falcid.* Negat id ipsum expressis verbis, *l. 41. de cond. ind. l. 59. de O. & A.* In conciliatione horum textuum multum desudant Dd. *Goth. ad l. 59.* superiore distinctione rem expedire conatur, utrum nimirum pupillus locupletior factus sit nec ne. priori casu, putat naturaliter eum obligatum, posteriori non æquè: sed hoc rem non expedit: nam si pupillus factus est locupletior, tum non modo naturali jure obligatur (quod nullam actionem, sed tantum soluti retentionem parit. *l. 6. §. ult.*

junct. l. 7. D. de fidejuss. sed etiam civili (quod actionem producit, *l. 8. §. 3. de fidejuss.*) tenetur, *l. 46. de O. & A.* & contra, quando pupillus stipulando aliquid promittit, tunc, quia locupletior factus non est, ne quidem naturaliter tenetur, potest enim & solum repetere, *l. 41. de cond. ind.*

XXVII.

Commodior itaque erit conciliatio si dicamus cum Amplifs. Dn. D. Biccio. p. m. *in Nucl. C. I. A. de Obl. & A. §. 3. inf.* distinguendum esse in termino *naturalis obligationis*: est enim naturalis obligatio duplex, alia quæ actionem producit, alia, ex qua nulla actio, sed tantum retentio competit, per *l. 10. D. de O. & A. l. 16. §. 4. de fidejuss.* Vnde quando dicimus pupillum non obligari naturaliter, *l. 41. de cond. ind. l. 59. de O. & A.* intelligimus, cum omnino non obligari, ne quidem in secunda acceptione, quia factus non est locupletior, *l. 25. §. 1. quand. dies leg.* si vero dicamus illum naturaliter obligari, *in l. ult. de jurejur. l. 21. ad leg. falc.* intelligimus naturalem obligationem in priori sensu, sc. pro naturali & civili obligatione simul, quæ contingit ubi locupletior est factus, & actiones producit, secus tamen est, ubi pupillus aliam obligationem in se recipit, tunc dicitur naturaliter obligari, *l. 1. §. 1. de novat.* sc. ad liberandum debitorem, non tamen ad effectum erga se, *§. 3. I. quib. mod. toll. obl.*

XXVIII.

His ita generaliter præmissis, de singulis obligationum speciebus accuratius videndum, & primum de mutuo quod pupillus firmiter non contrahit, nam si pecuniam mutuam sine tutoris autoritate det alteri,

veri, nihil agit nec nummos facit accipientis, sed vindicari possunt, si extant, condici, si consumpti sint, vel ad exhibendum de his agi, §. ult. quib. alien. lic. vel non. sin vero pecuniam accipiat mutuam & perdat, non obligatur, l. 59. de O. & A. sin bene impendat, tenebitur in quantum locupletior est factus, arg. d. §. ult. l. 5. pr. §. 1. D. de Auth. tut.

XXIX.

Ira quoque in reliquis contractibus ac actibus humanis: nam constituere nequit pupillus, l. 1. §. 2. de const. pec. ei vero recte constituitur, l. 5. §. 9. d. 2. Commodatum accipere nequit, l. 1. §. ult. commod. tenebitur tamen si locupletior factus, l. 3. d. 1. nec dare poterit, arg. §. ult. Inst. quib. alien. lic. Pignus recte non constituit, l. 1. pr. D. quæ res pign. l. ult. C. si res alien. pign. dat. l. ult. C. de reb. alien. non alien. nec accipit ad effectum pignoratitiæ actionis, l. 38. de pign. act. at utiliter ad asssecurationem suam, arg. pr. I. de Auth. tut. pr. I. quib. alien. non lic. Magister, aut institor esse poterit, quatenus scilicet per eum Dominus obligatur, l. 7. §. 2. l. 8. de Inst. act. non tamen ipse exercitor esse potest, l. 1. §. 16. de exercit. act. nec alium præponere, l. 9. D. de inst. act. Peculiũ servo recte non assignat, l. 3. §. 3. 4. l. 7. §. 1. l. 24. de Pecul. deponit, pr. I. de Auth. tut. non tamen accipiendi tenetur, nisi quatenus locupletior est factus, l. 11. & 15. de pos. l. 2. de fidejuss. & mand. Non Mandat, l. 95. §. 4. de solut. nec mandatam suscipit, ut ipse obligetur, pr. I. de auth. tut. nec societatem inicit, l. 33. pro soc. quamvis de negotio communi gesto tenetur, d. l. 33. l. 46. de O. & A. Neque emere, neque vendere potest, l. 27. de contrah. empr. l. 13. §. 29. de act. empr. De locatione conductione idem est iudicium, pr. I. de loc. cond.

ut & in permutatione, aliisque contractibus inno-
minatis, ob similitudinem, quam cum emprt. vendi-
tione locatione & conductione habent, l. 5. §. 1. 2. de
præscr. verb.

XXX.

Dotem constituere nequit, nec accipere, quomi-
nus revocari possit, interim tamen quam diu co-
habitans retinere potest, l. 8. D. de cond. caus. dat. Te-
stamenti quidem factionem activam non habet, §. 1.
Inst. quib. non est permis. fac. test. & ideo parens pupil-
lariter ipsi substituendo, facere illi videtur, *pr. & 11.*
I. de Pup. subst. at hæres institui, & ex testamento ac-
quirere potest, §. 4. I. de her. qual. & differ. Novum
opus quamvis non nunciet, l. 5. *pr. de nov. op. nunc.* &
tamen recte nunciatur, l. 10. 11. d. 1. non recte donat,
l. 11. de acquir. rer. dom. at recte accipit, *pr. I. de auth.*
sur. arg. l. 3. C. de acquir. poss. recte stipulatur, l. 14. I. de
V. O. non tamen stipulando obligatur, §. 9. *Inst. de*
inut. stip. nec fidejubes, *arg. l. 25. de fidejuss.* pro eo ta-
men fidejussor intervenit, d. l. 25. Si novando alterius
obligationem in se recipit, liberatur quidem pristi-
nus debitor, at pupillus non obligatur, §. 3. I. quib.
mod. toll. obl. quamvis autem pupillo non recte sol-
vatur, si tamen res salva sit, & pupillus locupletior fa-
ctus per exceptionem doli mali salvatur solutio, §. ult.
I. quib. alien. lic. acceptum autem eidem quin possit
ferri nullus dubito, l. 2. D. de acceptil. quamvis eo mo-
do debitorem suum non liberet.

XXXI.

Quæ hætenus de contractibus dicta sunt, quod
pupillus inire nequeant, ita intelligi debent, si sine tu-
toris Auctoritate fiant, nam tutore Authore ex omni
con-

contractu, ex quo tamen aliquid, ad pupillum pervenire potest, obligatur, *pr. l. de auth. tut. §. ult. quib. al. lic. vel non.* Vnde non puto pupillum regulariter fidei jubendo obligari, aut donando, quamvis tutoris consensus adesset, *arg. l. ult. de curat. fur. l. 12. §. 3. de adm. tut. & ita quoque intelligerem stipulationem, l. ult. §. 2. de V. O. §. 9. l. de inur. stip.* nam (1.) si ex nulla causa promitteret, donatio esset & nullius momenti, utpote quæ doli mali exceptione elideretur, *l. 2. §. 3. de dol. mal. except.* aut (2.) si locupletior factus non esset: ubicunque enim ex contractu apud pupillum aliquid residet, ad hoc restituendum tenetur, *l. 5. pr. §. 1. de auth. tut.* Contra vero, etiamsi ob tutoris auctoritatem per se firmum sit negotiū, hoc ipsum tamen, etiamsi minor immodice læsus non sit, per restitutionem in integrum causa cognita cessantibus aliis remediis ordinariis rescindi possit, *l. 1. 2. C. si tut. vel curat. interven.*

XXXII.

De quasi contractibus notandum, obligari Pupillum etiam sine tutore auctore ex negotiorum gestione, *l. 6. ff. de neg. gest.* Communium rerum administratione, *l. 46. de O. & A. l. 33. pro socio. l. 25. §. 16. fam. mil. hercisc. l. 15. de pecul.* Tutelæ judicio contrario, *tt. ff. de contrar. tut. act.* & similibus, multo magis habebit socium negotiorum gestorem tutoremve & similes obligatos ex ejusmodi quasi contractibus, *tt. ff. de tut. & rat. distr.* nam & indebite solutum repetit, *l. 41. D. de cond. ind.* ab eo vero non repetitur, nisi quatenus locupletior factus est, *§. ult. l. quib. al. lic. vel non.*

XXXIII.

An autem ex delicto obligari possit? plus videtur habere.

habere difficultatis, quippe quod omne delictum proprie acceptum *πρὸς τὴν ἀποδοξίαν* requirat & dolum, *Bo-ccer. l. 4. Disp. 1. θ. 4.* qui in pupillum vix cadit, quapropter hoc loco distinguendum est inter pupillum infantiae & pubertati proximum, quorum prior minime obligatur, posterior vero quia iam intelligit quid agat, tenetur, ut in furto, §. 18. *l. de obl. quæ ex del. nasc. l. 23. ff. de furt. in damno dato, d. l. 23. de furt. in injuria illata, l. III. D. de reg. jur. & similibus: mitius tamen puniri solent, l. 37. de minor. l. 108. de R. I. l. 16. §. persona. ff. de pæn. l. 2. de termino mot.*

XXXIV.

Ex quasi delicto pupillum non teneri puto, quippe quod in omnibus juris textibus, ubi de obligationibus pupilli delinquentis agitur, præcise doli mentio fit, *d. l. 23. de furt. l. 5. §. 3. ad l. Aquil. & pass.* qui cum in quasi delictis cessat, cessabit & obligatio.

XXXV.

In delictis publicis criminalistæ communiter superiorem, quam circa delicta privata adduxi, distinctionem adhibent, nimirum pupillos pubertati proximos, & doli capaces, ex delictis publicis obligatos, non tamen pœna mortis afficiendos, sed extra ordinem puniendos, *l. 7. C. de pæn. Const. Crim. Carol. V. art. 164.* quam pœnam extraordinariam ad carceres, relegationem & fustigationem usque extendi possunt *DD. ad d. art. 164. junct. art. 158. 161.* Imò in atrocissimis criminibus capite quoque plecti debere impuberes docet *l. 14. D. ad Sc. Syllan. Carpov. in pract. rer. crimin. part. 3. quest. 143. n. 48.*

XXXVI.

Occasione tertii Juris objecti *actionum* scilicet, quaritur an

ritur an Pupillus Magistratus, Iudex, Actor, Reus, Advoca-
vatus, Procurator, Testis, aut similis persona sive prin-
cipalis, sive accessoria iudicij esse possit? De singulis ac-
curatius dispiciendum.

XXXVII.

Et quidem pupillum Magistratum esse posse, in-
de facile colligitur, quod etiam Imperatorum Re-
gumque aliquot in ea ætate ad summa rerum Gu-
bernacula sedere cœperint; Exemplo nobis sit ex Re-
gibus Judæorum Joas septem annorum, 2. Chron. 22.
Manasse 12. annor. 2. Chr. 33. Josia. 8. annor. 2. Chr. 24.
Numero Imperatorum Rom. impuberum sunt Ar-
cadius, Honorius, & Wenceslaus, quemadmodum
& ex Regum catalogo quamplurimi recenseri pos-
sent, si instituti ratio pateretur: Consules fuisse ali-
quando pueros, constat ex subscriptione l. 14. C. de
religios. ex qua apparet Honorium nobilem puerum
consulatum gessisse, ita quoque ad decurionatum
admittebantur, l. 21. §. 6. ad municip. Et ad officia mi-
litaria, l. ult. C. de test. mil. quæ tamen ita accipiendæ
sunt, ut ejusmodi pueris magis dignitas, quam offi-
cium fuerit commissum, quod per Vicarios expe-
diebatur, ut recte notavit Gothofr. ad d. l. 21. §. 6. ad
municip.

XXXVIII.

Quem in modum pupillus Magistratum gerere
potest, eodem quoque modo Iudex esse, & judicare
poterit, l. 57. D. de re jud. & quemadmodum rata
sunt ea jura & edicta, quæ ejus auspiciis publicaban-
tur, ita quoque sententia sub ejus nomine lata, vim
rei judicatæ habebit, Assessores enim jurisperiti de
nego.

D

nego.

negotio referabant, sententiamque suggerebant, quam deinde ejusmodi Magistratus vel iudices subscribebant, confirmabant, & suo nomine publicabant, l. 2. l. 13. C. de Assess. Nov. 60. c. 2. Alias per se solus esse iudex nequit, l. 12. §. 2. vers. natura, D. de iudic. l. 41. de recept. arbit.

XXXIX.

Pupillus cum non habeat legitimam personam standi in iudicio, hinc fit ut ipse solus agere non possit, l. 1. & tt. C. qui legit. pers. standi in iudicio non hab. sed si infantia major sit, cum tutoris autoritate agere poterit, l. 2. C. d. r. vel ipse tutor ejus nomine agat, l. 1. §. 2. de adm. & peric. tut. de appellatione interponenda, & prosequenda simile erit iudicium, l. 24. §. 1. pr. l. 27. l. 28. §. 2. de appell. imò & mater appellare poterit nomine filij, l. 1. §. 1. de appell. recip. in accusatione tamen criminis publici regulariter pupillus non admittitur, l. 8. pr. de accus. nisi suam suorumque persequatur injuriam, tum enim cum tutorum consilio accusabit, l. 2. §. 1. de accus. si modo infante major sit: Gothofr. *ibid.* poterit tamen tutor proprio nomine, ex delicto in pupillum commisso alium accusare, l. 2. C. de his qui accus. non poss. fac. l. 2. C. de his quib. ut indign.

XL.

Econtra, ex jam dictis facile colligimus pupillum solum sine tutoris autoritate, nec citari ad iudicium, l. 4. pr. l. 22. de impr. voc. nec in iudicio conveniri posse, l. 2. ult. C. qui legit. pers. stand. (posse tamen tum cum tutoris autoritate, tum tutorem solum ejus nomine, l. 1. §. 2. de adm. tut.) multo magis si ob delictum

accusetur tutoris necessaria erit autoritas, l. 4. C. de auth. prest. & si pupillus tutore esset destitutus, ipse, qui cum pupillo in iudicio experiri vult, impetrare debet, ut tutor ei constituatur, l. 2. §. 3. qui pet. tut. l. 4. C. d. t. l. ult. §. 2. vers. ne autem C. de adm. & peric. tut. l. 7. §. 5. de minor. quia sententia contra pupillum indefensum lata est ipso jure nulla, l. 6. C. quomod. & quand. jud. l. 45. §. ult. l. 54. pr. de re jud. quamvis ex primo decreto rei servandæ causa in ejus bona creditor mitti possit. l. 5. pr. §. 1. l. 6. §. 1. l. 16. quibus ex causis in poss. & si vel ipse vel tutor ejus justè sit condemnatus etiam in pupilli bonis sententia executioni mandatur, l. 2. pr. de adm. & peric. tut. l. 7. quand. ex fact. tut. l. 1. C. eod. & ideo tutores non absolute litigare tenentur, sed bonam fidem agnoscere, solvere, & ita litem declinare debent, l. 9. §. 9. D. de adm. tut.

XLI.

Advocatus aut Procurator pupillus esse nequit, per text. in leg. 1. §. 3. vers. pueritiam. D. de postulando. Nam qui ipse proprio nomine, & propria in causa nõ admittitur, multo minus admitti poterit in causa aliena, arg. §. 13. l. de exc. tut. quod secus est in minore 25. annorum majore tamen 17. annorum, qui & Advocatus, d. l. 1. §. 3. de postul. & Procurator esse potest, §. 5. l. quib. ex caus. manum. non lic. nec Dominus contra ejus factum restituitur, quia sibi imputare debet, quod tali usus fuerit, l. 13. pr. §. 1. D. 1. de minor. Ratio diversitatis ea allegari posset, quod pupillus omnino non obligetur, minor & firmiter obligari possit,

possit, quamvis restituatur in integrum, l. 3. C. de rest. in integr.

XLII.

Ita quoque ad *testimonium perhibendum* profus incapax est pupillus, neque enim in testamentis admittitur, l. 20. pr. qui test. fac. poss. neque in civilibus negotiis, l. 3. §. 5. l. 19. §. 1. D. de testib. neque in criminalibus causis, l. 20. D. de testib. neque etiam pubes factus, de eo negotio quod in impubere ætate contigit, l. 14. D. ad SCt. Syllan. l. 1. §. 1. de test. nec alio modo probatio ab eo exigere debet, puta per iurjurandum, l. 34. §. 2. de iurejur. (secus est in iurejurando à parte delato, l. 26. pr. d. t.) aut per torturam, l. 10. pr. l. 15. §. 1. de question. l. 1. §. 32. 33. D. ad SCtum Syllan.

XLIII.

Deuiffem hic quoque *de muneribus publicis*, an & quatenus pupillorum eorum intuitu habeatur ratio, longius excurrere, verum cum jam superius explicatum sit, pupillum esse Civem Romanum, sui juris, honorum quidem Magistratum & militarium certo respectu non tamen officiorum publicorum capacem, ea hic non repeto: unicum hoc adjiciendum puto; pupillum ab oneribus personalibus immunem esse, l. 8. de muner. ad munera autem realia obeunda cum astringi, l. 6. §. 3. & 4. de muneribus & honor.

XLIV.

Hæc sunt quæ ex universo jure de pupillis infantia majoribus, pro ratione instituti notare volui:
Satis

fatis enim accurata tractatio, non Disputationem
sed Volumen, non Edictalem aut Papinianistam, sed
Jureconsultum requirit; qua propter pedem sisto.
*Deo Ter Optimo Maximo sit Laus, Honor,
& Gloria in secula nullis seculis
terminanda.*

F I N I S.

Strassburg, Diss., 1665-66

ULB Halle

003 745 031

3

f

TA → OL

nur 5 Bisher verknüpft

WOM

B.I.G.

Farbkarte #13

IO JURIDICA

81

ILLO

14

MAIORE,

1665, 13.

IA M
UVANTE,

ib
ramine

R I
lisimi, Consultissimi,
ellentissimi

N - MELCHI-
S H S E N S /

entoratenfium Univerfitate
Ordinarij Famigeratiffimi,
ptoris fui omni Honoris ac
ilo etatem deve-
andi.

um ventilationi exponet
CKHERR, Argentorat.
t Refp.

Menfis Marij

~~scribble~~

TORATI

IS WELPERI.

. LXV.